

Peygamber Efendimizin (A.S.M.) Cihadı

Bu ön bilgilerden sonra, asrımızın Müceddidi, Mürşidi Bediüzzaman Hazretlerinin cihadı üzerinde duracağız.

“Âlimler peygamberlerin varisleridir.”

hadis-i şerifinin asrımızdaki en büyük mâsadaki olan Bediüzzaman Hazretleri, ahir zaman fitnesinin bütün dehşetiyle ve şiddetiyle hüküm sürdüğü bu felaket ve helaket asrında, ilim ve irfana dayalı mukaddes bir cihad yapmıştır. Te'lif ettiği Risale-i Nur Külliyyatı ile iman hakikatlarını sarsılmaz delil ve hüccetlerle akıllara kabul ettirmiş ve kalplere tahkiki bir surette yerleştirmiş, böylece insan ruhunda ihlâs, ubudiyet, güzel ahlâk, muhabbet ve uhuvvet gibi âli seciyelerin inkişaf etmesine vesile olarak içtimaî hayatın ahenk ve nizamını temin edebilecek ulvî dersler vermiştir.

*O'nun bu mukaddes cihadında rehberi ve mürşidi, **Sultan-ül Enbiya ve Evliya Hz. Muhammed (A.S.M)** olmuştur.* Bunun için Bediüzzaman Hazretlerinin cihadına geçmeden önce Peygamber Efendimizin (A.S.M) cihadından ana hatları ile bahsetmeyi zarurî gördük.

Peygamber Efendimizin (A.S.M.) Cihadı

Başta Sultan-ı Enbiya Muhammed (ASM) olmak üzere bütün peygamberler (AS) insanları irşad vazifesiyle mükelleftirler. Çünkü insanların necat ve saadetleri bu ilâhî elçilerin nasihat ve tebliğlerine bina edilmiştir. Onlar (AS) cihadlarını ilim ve hikmete bina etmişler ve bütün himmet ve gayretleriyle insanların hidayetine çalışmışlardır. Fakat bazı insanlar enbiya-i izamın bu ulvî vazifesine karşı çıkarak onların tebliğ ettiği semavî hakikatleri inkâr etmişler, onlara düşman kesilmişler, mal ve canlarına taarruz ederek, o hidayet rehberlerini vatanlarından çıkarmışlardır. Bu sebeple Peygamber-i izam hazretlerinden bazıları, bilâhare taraf-ı İlâhîye'den maddî cihada memur olmuşlardır. Bu suretle düşmanların şerrini def edip ümmetlerinin saadet ve selâmetlerini temine muvaffak olmuşlardır.

Peygamber Efendimiz (ASM) de bir elinde kılıç bir elinde Kur'an ile cihad etmiştir. Yani kılıçla şerri defetmiş, Kur'an ile de hayrı celb etmiştir.

Evet, Peygamberimiz (ASM), arş-ı âlâdan insaniyet semasına tulü eden Kur'an-ı mucizü'l-beyan'ın ziyasıyla âlemlerin manasını, şeklini, rengini değiştirdi.

Putperestliđi hâk ile yeksan etti. O geniş Arap yarımadasından küfrü, cehaleti, hurafatı, kini, öfkeyi, adaveti kısa zamanda izale etti. Neticede bu çirkin hasletlerin, âdetlerin yerine adalet, şefkat, merhamet ve kardeşlik gibi yüksek seciyeler yeşertti. İnananların ellerine dünya ve ahiret saadetinin anahtarını verdi. Kur'an'ın cazibedar hakikatleri ile onları etrafına topladı. O karanlık geceleri Kur'an ile bir subh-u marifete inkılâp ettirdi. Hikmet, fazilet ve ahlâka dayalı bir medeniyeti tesis ederek insanları, dünya ve ahiretin saadet ve selâmetine kavuşturdu, bahtiyar etti. Onları insaniyetin şahikasına çıkardı ve medenî milletlere üstad etti. O zamanın şairlerini, hatiplerini, bahadırlarını hülâsa bütün ehl-i fikir ve ehl-i kemâli kılıçla değil, Kur'an ile teslim aldı. Zira Kur'an'ın ihtiva ettiği hakikatler akıl ve hikmete tam tamına muvafık düşüyordu.

Evet, ihlâs ve sadakat timsali, fedakârlık ve feragat örneği Hazret-i Ebu Bekir'in (RA) gönlünü Kur'an fethetti. Deniz dalgaları gibi öfkesi, çöllere dehşet saçan celâdeti ile namdâr Hz. Ömer'i (RA) ani bir tesir ile Kur'an teslim aldı. Müminleri güneş gibi okşayan hilmiyle, melekleri utandıran hayâsiyla Hz. Osman'ı (RA) ve ilim şehrinin kapısı, esrar-ı Nebevî'nin varisi, evliyaların sertacı Haydar-ı Kerrar'ı da yine o menba-ı hidayet olan Kur'an fethetti.

O Kur'an-ı mucizü'l-beyan, yirmi üç sene gibi kısa bir zamanda, yüz yirmi dört bin sahabenin akıllarını, ruhlarını, kalplerini, nefislerini fethederek, onları insaniyet semasının birer hidayet yıldızı haline getirdi.

Evet, Kur'an-ı Kerim'in o derin ve engin esrarı nice esrarengiz evliyalar, sıddıklar, kutuplar, melek gibi melikler yetiştirdi. On dört asırdan beri nice cihanşümül devletler tesis etti. Her nerede bir intibah, bir inkişaf, bir hidayet, bir nur, bir huzur, bir sürür görölmüş ise bütün bunlar kılıçtan ziyade Kur'an'ın zaferidir.

Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerim'inde, Peygamber Efendimiz'e (ASM) hitaben şöyle buyurmuştur.

“Rabbinin yoluna hikmetle, güzel nasihatle davet et. Onlarla mücadeleyi en güzel şekil hangisiyse onunla yap...” (Nahl, 16/125)

Resullullah Efendimiz (ASM) de bu ilâhî emre tam riayet etmiş ve insanlardan ilim ehli olanları delil ve burhanlarla irşad etmiş, diğer bir sınıfı güzel sözlerle, nasihatlerle hak dine davet etmiştir. Üçüncü grup olan ehl-i dalâlet ve ehl-i küfrün ise itirazlarına nezaket ve hilim dairesinde insaniyetperverane cevaplar vermiş ve onlarla en güzel şekilde mücadele etmiştir. Onun bu güzel mücadelesine kuvvet kullanarak, cebir yoluyla mani olmak isteyenlere de kılıçla karşılık vermiş ve bu mücadelesinde de yine insaftan, adaletten, faziletten katiyyen ayrılmamıştır.

Peygamber Efendimizin mukaddes cihadı başlıca iki devreye ayrılır:

Mekke Devri

İnsanlığın sergüzeşt-i hayatını bildiren tarih, bir çok nuranî devreler yanında nice muzlim zamanları da kaydetmiştir. İslâmiyet'in doğuşundan önce insanlık âlemini pek kesif bir cehalet bürümüş, zemin yüzünü dalâlet, şirk, küfür, zulüm ve ahlâksızlık kaplamıştı. İnsanlık bir zulümat içinde inlemekte idi. Arap yarımadasında bu dalâlet ve ıstıraplar had safhadaydı. Kabileler arasında gayesiz çarpışmalar sürüp gidiyordu. Fertler arasında gayr-i ahlâkî haller kol geziyordu. Hakikî medeniyet ölmüş, insanlık can çekişir hale gelmişti. Sadırlar buğz ve gayz ile gönüller hüzün ve ıstırapla dolu idi. Saçları ağartacak kadar korkunç olan küfür dehşeti, cemiyetin ıstırabını her an biraz daha artırıyordu. Nifak ve şikâkin dehşeti, gündüzleri gecelere çevirmişti. İsyân ve tuğyanlar birbirini aralıksız takip ediyordu. Fert ve cemiyetin saadet ve selâmetini temin eden şefkat, merhamet, insaf, adalet gibi değerlerden eser kalmamıştı. Beşer şaşkındı. Etrafta ne bir umut, ne bir nur tahayyül ediliyordu. İçtimaî hayatta tam bir terör hakimdi. Zalimin zulmü dünyayı titretirken, mazlumun ahı da arşı ihtizaza, getiriyordu. İyiyi kötüyü fark etmeyen, ne olduklarını, nereden gelip nereye gittiklerini bilmeyen, şu kâinattaki acip manzaraları tefekkür edemeyen, şu sonsuz fezada her gece gözlerine görünen o nihayetsiz ecrâmı nazar-ı dikkate alamayan, bu nizamın **Nazımını**, bu mevcudatın **Mucidini**, bu mahlukatın Halikını aramayan bu insanlar, yalnız şehvetlerinin teskinini, hayvani ihtiyaçlarının tahsilini düşünürler, nefsanî arzularının ifasında hiçbir sınır tanımazlardı. Hatta bu uğurda öz evlâtlarını diri diri toprağa gömmekten bile çekinmezlerdi.

İşte böyle bir zulmet anında imanın, irfanın, merhametin, iffetin timsali ve mevcudatın zübde-i hakikati olan Resul-i Ekrem (ASM) Efendimiz insanîyet semasına bir hidayet güneşi olarak tulü etti. Artık zulümat yerini nura, dalâlet yerini hidayete terk edecekti.

Hidayet pırıltıları çölü aydınlatmaya başlamıştı. Yüce Peygamberimiz ancak Allah'ın inayetine itimat ederek İslâm binasının planını yaptı, temelini attı. Ve Mekke'de insanları fert fert irşad etmeye başladı.

Evvelâ, onlara Allah'ın varlığını ve birliğini anlattı. Kalplerinde güzel seciyelerin, yüksek hasletlerin, ulvî duyguların inkişafına çalıştı. Onları ruhen, ilmen, irfanen terakki ettirdi. Kendini tasdik eden her ferdin kalbine Allah korkusunu, Allah sevgisini kemaliyle yerleştirdi. Onlara yepyeni bir mahiyet kazandırdı. Rahmet-i İlâhîye'nin vüsatını anlattı. Allah'ın sonsuz nimet ve ihsanlarına karşı nasıl şükür ve hamd edeceklerini talim etti, necat ve halâs yollarını gösterdi. Bu fani ve muzlim hayatın baki ve nurlu bir sabahı olduğunu müjdeledi. Huzur ve saadetin kayyumu olan edep, haya, hilm, kerem, adalet, istikamet, metanet, ciddiyet, ahde vefa, hakka riayet, merhamet, şefkat, hüsn-ü muaşeret ile ruhları ziynetlendirdi. Onlara yeni ve kuvvetli bir hayat bahşetti. Artık Peygamberimizin (ASM) etrafında ihlâs ve sadakatin zirvesine uruc etmiş bir fedakârlar ordusu teşekkül etmeye başlamıştı.

Peygamberimiz (ASM) ve etrafındaki bu bir grup Müslümanın mevcudiyeti müşriklere çok ağır geliyordu. Bu yüzden onlara eziyet etmeye başladılar. Buna

rağmen Allah Resulü (ASM) bu düşmanlarına kalben acıyor ve hidayetleri için dua ediyordu.

Kureyş'in bu gaddarane muamelelerinden dolayı Peygamber Efendimiz (ASM) peygamberliğinin dördüncü senesinde; kendi hane-i saadetinden çıkıp Hazreti Erkam'ın (RA) evini, böyle güzide insanları yetiştiren bir medrese haline getirdi. İnsanları fert fert irşad etme vazifesini burada devam ettirdi. İslâmiyetin semasına revnak veren nice mümtaz insanlar bu evde hidayete eriler, burada irşad oldular ve tenevvür ettiler. Hazret-i Hamza (RA) ve Hazret-i Ömer (RA) gibi Kureyş'in iki büyük kahramanı İslâmı bu evde tanıdılar. Bu iki zatın Peygamberimiz'e (ASM) iltihakı Müslümanlar için büyük bir zaferin, yeni bir devrin başlangıcını teşkil ediyordu. Zira o zamana kadar Müslümanlar meydana çıkmaya cesaret edemiyorlardı. *Bütün faaliyetleri Erkam (RA)'a ait olan bu küçük hanenin dört duvarı arasında idi.* Hazret-i Ömer'in (RA) İslâmiyet'i kabul etmesiyle namazlarını Kâbe'de kılmaya başladılar.

Peygamberimiz (ASM) bilhassa Hac zamanında Mekke'ye gelen kabilelere İslâm'ı anlatıyor ve hak dinin onlar eliyle dört bir yana ulaşması için çarpınıyordu.

Kureyş müşrikleri ise, İslâm'ın başka kabilelere ulaşmaması için ellerinden geleni yapıyorlardı. Müslüman davetçilerin gittiği her yere onlar da elçiler göndererek davetin yayılmaması için çalışıyorlar, fakat bir türlü muvaffak olamıyorlardı.

Hazret-i Peygamber (ASM) diğer Arap kabilelerini İslâm'a davet için gönderdiği sahabelerine

“Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız, müjdeleyiniz nefret ettirmeyiniz.”[1](#)

diyerek tebliğde takip edecekleri metodu bildirmişti. Gerçekten tebliğin usûlü budur ve başarısı buna bağlıdır. Hazret-i Peygamber (ASM) her zaman bu sistemi takip etmiş ve muvaffak da olmuştur. Hilm ve nezaketten hoşlanmak insan fitratının icabından olduğu için halk da gönül rahatlığı ile bu dini kabul etmiştir. O, Allah'ın şefkatli, keremli ve merhametli olduğundan bahsederek halkı dine ısındırmıştır. Şayet Allah'ın Kahhar ve Cebbar olduğunu öncelikle nazara verseydi bu kadar kısa zamanda, böyle bir muvaffakiyete eremeyeceği gibi halkı da korkutur, kendinden uzaklaştırırdı.

Peygamberimiz'in (ASM) nezahet ve zerafet içerisindeki bu âkilâne irşadı, insanların fena temayüllerini tadil etti. Akıllarını hikmet ve marifet nurlarıyla aydınlattı. Kalplerini şefkat ve merhamet gibi nezih hislerle ziyalandırdı. Az bir zamanda ruhlarında tam bir intibah meydana geldi.

Hayatlarında mükemmel bir intizam, bir ahenk hâsıl oldu. Müptelâ buldukları ferdî ve içtimaî buhranlardan kurtularak manen ve maddeten sıhate kavuştular. Hak ve hakikati görüp anladılar. Zulümatın kurtulup, hidayet nuruna nail oldular. Vicdanları hürriyet içerisinde insafa gelip, hakkı buldular. Böylece bir damla kan dökülmeden fert fert ve cemaat cemaat, Efendimiz'e (ASM) tabi oldular.

Evet, O Zat (ASM) Kur'an'ın nesimiyle etrafa feyizler, hidayetler, nurlar saçtı. O nurla o bedevi insanların basiretleri açıldı, fikirleri aydınlandı, hayatları tasaffi etti. Vicdanları huzura kavuştu. Ruhları inşirah, vücutları zindelik buldu.

Resul-i Ekrem'in (ASM) bütün işlerini ve hallerini tetkik ve murakabe ettiler. Tebliğ ettiği mukaddes ve nezih itikatları, hikmet ve hakikatleri, o temiz hayat umdelerini, o ulvî ahlâk düsturlarını tefekkür ettiler. Bunları öteden beri içinde yaşadıkları batıl itikatlar ve süfli âdetlerle mukayese ettiler. O'nun (ASM) beşer için bir rahmet olduğunu yakinen anladılar. Hemen din-i İslâm'ı kabul ettiler ve Peygamber Efendimiz'in (ASM) etrafını hale gibi sardılar.

Resul-i Ekrem'de (ASM) tecelli eden harikulade feyiz ve kemalât, onların vicdanlarını fevkalâde parlattı, kalplerindeki pasları sildi. Böylece onlar nübüvvet güneşine berrak birer ayine oldular. Yeni bir aşk, taze bir şevk içerisinde faziletten fazilete, marifetten marifete koştular. Semadan ayet ayet nazil olan o ilâhî hakikatleri kemal-i şevk içinde idraklerine, kalplerine sindirdiler. Peygamber Efendimiz'in (ASM) bu kutsî irşadıyla öyle parladılar ki, her biri insanîyet semasında bir hidayet yıldızı oldu. Her ferdi binler kutup, asfiya ve evliya değerinde olarak saadet asrının fezasında kemal-i şaşaa ile parladılar.

Peygamberimizin (ASM) bir nesim-i hidayet olan o mukaddes nefesiyle Mekke'nin âfâkını kaplayan dalâlet ve zulümat bulutları yavaş yavaş yırtılıp dağılmaya başladı. İnsanîyet seması gitgide bir safvet ve nuraniyet kazanarak berraklaştı.

Evet, Peygamber Efendimiz (ASM) o devr-i cehaleti devr-i nura ve o asr-ı zulümatı asr-ı saadete tebdil etti. Kış ve buzistanı baharistana, kumistanı bostan ve bağistana çevirdi ve zamanın haşin yüzünü tebessüm eden gül çiçekleriyle güldürerek cihanın renk ve kokusunu değiştiren cennet-asa bir yaza dönüştürdü.

Her fırsatta Hazret-i Peygamber'e (ASM) vicdanların kabul etmediği eziyetleri reva gören müşrikleri, Peygamber Efendimiz (ASM) nuruyla kamaştırıyor, fedakârlık ve feragatiyle ümitsizliğe, sabır ve tahammülüyle hayrete, cesaret ve şecaatiyle dehşete düşürüyordu. Ferasetiyle sakındırıp, dehasıyla sarsıyor, tedbiriyle düşündürüp, tevekkülüyle titretiyordu. Metanetiyle korku, affıyla umut veriyor, merhametiyle nazar edip, şefkatiyle cezbediyordu.

İşte bu ulvî seciyeleri ve nezihane muamelesiyle onları büsbütün kahrediyordu.

Evet, O Rehber-i Ekmel (ASM) ilâhî hakikatleri beyan ve ifadede lisanına azamî derecede dikkat ederdi. Sözlerinin tesirini kıracak nahış hareketler yapmamaya son

derece itina gösterirdi. Muhataplarının kulaklarını rencide eden kelimelerden kaçınırdı. Hususen kalplerini kıracak, nefretlerini celbedecek sözlerden sakınırdı. İyiliğe mükâfatla, kötülüğe ise af ile mukabelede bulunurdu. Katiyyen intikam hissi taşımazdı. Tebliğde ümmetine karşı rauf ve rahim idi.

Beddua etmezdi. Kureyşliler'in çeşit çeşit eziyetlerine maruz kalmasına rağmen Allah'ın Resulü (ASM) onlar için *"Allahım kavmimi affet, onlar bilmedikleri için bana eziyet ediyorlar"*² diye dua etmişti.

İşte Peygamber Efendimiz (ASM) o mukaddes tebliğine böylece devam ederken, hasımlarının bozulmuş fitratları da haset, kin ve iğbirar ile doluyordu. Akıl ve hayalin tasavvur edemediği katmerli zulümlerle Müslümanlara eziyet etmeye başladılar. Bu düşmanca tavırlara, yakışsız tecavüzlere, hakaretlere rağmen, O'nun (ASM) vakar ve sükûnet içerisinde, nezahet ve zerafet dairesinde o mukaddes hakikatleri muhataplarına tebliğ etmesi harikulade bir fazilet örneği değil de nedir?

Peygamber Efendimiz (ASM), on üç sene gibi uzun bir zaman, müşriklerin eziyetlerine sabır ve tahammül göstermiş ve onları daima hikmetle, nasihatle, güzel ahlâk ile hidayete davet etmiştir. O Nebiyy-i Zîşan (ASM) her türlü şahsî garazdan beri olarak yalnız ve yalnız insanlığın hidayetini hedef ittihaz etmiştir.

Evet, O zat, (ASM) kalbinin safvet ve şefkatiyle, ahlâkının nezahet ve ulviyetiyle bütün insanlığa bir nümune-i imtisal ve bir rehber-i ekmeldir. O, memuru bulunduğu mukaddes davasını ilâna başlarken yalnızdı, tek başına idi. Bütün manilere rağmen, fert fert insanlığı irşad etti ve dinini insanlığa baş tacı yaptı.

Zat-ı Uluhiyeti şanına lââyık, azametine münasip bir vecihle, tanıttırdı ve sevdirdi. Çünkü O'nun (ASM) bütün davasının esası ve hayatının gayesi *"Vacibü'l-vücudun varlığına ve birliğine ve sıfat ve esmasına delâlet ve şehadet ve O vacib-ül vücudu ispat ve ilân ve ilâm etmektir."*

O'nun (ASM) nazarında faziletin menbaı ve kemalâtın medarı, rıza-yı İlâhî ve muhabbet-i Sübhanî idi.

Hülâsa Mekke devrinde insanlar Peygamberimizin (ASM) tebliğ ve irşadıyla İslâmiyet'i kabul ettiler. Hz. Ebu Bekir (RA), Hz. Ömer (RA), Hz. Osman (RA) ve Hz. Ali (RA) gibi Kureyş'in en izzetli ve en itibarlı şahsiyetlerinin kılıç kuvvetiyle İslâmiyet'e girdiklerini iddia etmek mümkün değildir. Bunlar kılıca, kuvvete boyun eğerek Müslüman olmadılar. Aksine Müslümanlıkla müşerref oldukları için kılıçlara hedef oldular, eza ve cefaya maruz kaldılar.

Hülâsa âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber Efendimiz'in(ASM) esas cihadı insanları imana, irfana, ibadete ait meziyetlere davette merkezleşmiştir. Bu ulvî davası uğrunda Mekke döneminde maruz kaldığı bütün eza ve cefalara sabırla karşı koymuştur.

Resulullah Efendimiz (ASM) Allah Teala Hazretlerinden:

“Yoksa siz, sizden önce geçip gidenlerin hali sizin başınıza gelmeden hemen Cennet’e gireceğinizi mi zannettiniz...” (Bakara, 2/214)

dersini almıştı ve kıyamete kadar gelecek nice insanların imanlarının kurtarılması namına çekilecek her sıkıntının hafif kalacağını kemaliyle biliyordu. Ve bu büyük davanın zafere ermesinin, sabra bina edildiğinin şuurunda idi.

Nitekim bir gün Kâbe-i Şerifin gölgesinde mübarek başını kaftanına dayayarak istirahat ettiği bir sırada **Habbab bin Ered** ile beraber bir gurup sahabe yanına varmışlar ve çektikleri işkencelerden şikayet ederek, kurtuluş için Allah’a dua etmesini istirham etmişlerdi.

Bunun üzerine Hz. Resulullahm mübarek yüzü kızarmış ve doğrularak onlara, **“Allah’tan korkunuz, hiç şüphesiz Allah sizin için fetih ihsan edecektir.”** buyurmuşlar ve sözlerini, **“Fakat siz acele ediyorsunuz.”** diye tamamlamışlardı.

Bu bahse nihayet vermeden önce akla gelen bir suale cevap vermekte fayda görüyorum.

Sual: *Peygamber Efendimiz (ASM) Mekke’de kendisine ve ashabına yapılan bu kadar zulme rağmen, müşriklere niçin kılıçla karşı koymamıştır?*

Sahabeler tarafından defalarca yapılan savaş tekliflerine karşı Resullah Efendimiz’in cevabı her defasında aynı olmuştur:

“Henüz kıtale mezun değilim.”[3](#)

O halde Mekke’de müşriklere kılıçla mukabele etmemenin en büyük hikmeti Cenâb-ı Hakk’ın buna izin vermemesidir.

Nitekim o dönemde kılıçla cihadın tehiri hikmete daha muvafıktır. Buna binaen Müslümanlara sabır tavsiye eden yetmişten fazla ayet nazil olmuştur. Sabır emrine riayet sayesinde ki Müslümanların sayısı her geçen gün artmıştır. O gün Resulullah Efendimiz’in (ASM) kanına susayan düşmanların bir kısmı bu sabır döneminde İslâm’ı kabul etmişler ve Peygamberimiz’e (ASM) en fedakâr bir dava arkadaşı olmuşlardır. Diğer taraftan bu zulümler Kureyş’in bazı kahramanlarının

rikkatine dokunmuş, hamiyetlerini tahrikle onların İslâm'ı kabul etmelerine sebep olmuştur.

Kureyş'in zulümlerine kılıçla karşılık verilmemesinin büyük bir hikmeti de şudur. O dönemde böyle bir mukabele Peygamber Efendimiz'in (ASM) zulümlerle, istibdatla ve akrabalarını öldürmekle itham edilmesine yol açacak ve "İslâmiyet'in vicdan hürriyetini tehdit eden ve insanlara baskı yapan bir din olduğu" şeklinde, yanlış bir kanaatin yayılmasına sebep olacaktı.

Medine Devri

Peygamberimiz Hz. Muhammed (ASM) Mekke'de insanları şirkten, küfürden, sefahat ve zulümden menetmeye çalışırken, düşmanları bıkmadan usanmadan O'na (ASM) ve ashabına zulmediyorlardı. Hatta O'na (ASM) suikast için and içtiler. Nihayet hainâne bir plân ve hareketle Peygamberimiz (ASM) ve ashabını (RA) vatanından, yurdundan çıkarttılar. O Mukaddes yolculuk sonunda Allah Resulü (ASM) artık Medine'dedir.

O gün sürur günüdür. Saadet hazineleri herkese açıktır. Âlem baştan başa feyiz ve fütuhatlarla doludur. Kalbine feyiz ve bereket doldurmak isteyenler, Peygamber Efendimiz'e (ASM) koşmakta, sükûn ve sürur arayan kalpler, O'nun şifabahş eczanesine başvurmaktadırlar. Şevk ve gayrete gelmek isteyenler, fikir ve düşüncelerine istikamet arayanlar, O'nun (ASM) getirdiği hakikatlere teslim olmaktadır.

O Seyyid-ül Enbiya'nın (ASM) doğuşu ile nasıl kâinatın şekli değişti ise, O'nun (ASM) hicreti ile de âlemde kudsî bir hareket ve bereket başladı; bütün zafer kapıları O'na açıldı. O'nun (ASM) ümmeti öylesine maddî ve manevî kemalâta mazhar oldu ki, temaşası akılları kamaştırır. İran'ın saltanat ve ihtişamı, Bizans'ın safvet ve devleti çöktü; küfür ve ilhad ateşi söndü. Putperestliğin tahakkümü, Zerdüştlüğün kuvveti, Hristiyanlık dininin taassubu yerle bir oldu. Bu feyiz ve bereketle, tevhid sancağı her tarafta dalgalandı. İnsanlığa saadet saraylarının kapıları açıldı. Hidayet güneşi, âlemi nura ve sürura kavuşturdu, .

Dünya O'nun (ASM) kudsî himayesi altına girdi. O'nun (ASM) o mübarek ve mukaddes ayaklarını öpen topraklar nasıl şeref kazandılarsa, O'na (ASM) teveccüh eden, O'nu seven fertler dahi insanîyet semasında birer yıldız gibi parladılar.

Artık her vicdan sahibi anladı ki bütün kapılar O'na intisapla açılır. Bütün müşküller O'na teslimiyetle halledilir. Bütün kalpler O'nun getirdiği hakikatlerin zikri ile mutmain olur. Bütün ruhlar O'nun getirdiği esaslarla tasaffi eder. Bütün nefisler O'nun getirdiği ahkâma riayet ile tezkiye olur. Şahsî ve içtimaî hayat O'nun getirdiği düstûrlar ile huzur bulur. Peygamberimiz (ASM) Medine'deki bu tebliğ ve irşad faaliyetini bir tedbir ve temkin dairesinde icraya koydu. Evvelâ, kabileler arasındaki kan davalarını kaldırdı. Evs ile Hazreç kabileleri arasındaki ihtilâfları izale etti. Yahudî ve hıristiyanlara eman vererek onlarla ahitleşti. Bütün müminler arasında

uhuvvet, muhabbet, feragat, fedakârlık gibi ulvî seciyeleri tesis etti.

Öte yandan İslâm'ın Medine'deki bu harikulade inkişafı müşrikleri son derece rahatsız etti. Kin ve öfkeleri Mekke sınırlarını aştı, ta Medine'ye kadar ulaştı. Hatta Medine'de nüfuz sahibi bir reisin etrafında toplanan bir kabile de Kureyş'in lehinde Peygamberimizin (ASM) aleyhinde faaliyetler icra ediyordu. Yahudiler de ahitlerini bozarak Medine ve etrafında Peygamberimizin aleyhinde tertipler, suikastler tezgâhlıyorlardı. *Gaye Müslümanları imha edip İslâm nurunu söndürmekti.*

Peygamberimizi (ASM) ve ashabını imha etme hedefinde birleşen düşmanlara karşı, Müslümanların ellerine kılıç almaları artık zaruret hâline gelmişti. Çünkü hayatları tehlikede idi. İki yol vardı: Ya toplu katliama maruz kalacaklar, yahut kendilerini kılıçlarıyla müdafaa edeceklerdi. İkinci şıkkı ihtiyar hem meşru hem makûldü. Elbetteki, Peygamber Efendimiz (ASM) kendini ve cemaatini onlara feda edecek değildi. Kılıçla gelene kılıçla karşı koyulacaktı. Kur'an'ın irşadına karşı kalb ve kulağını kapayarak, kendileri mahrum oldukları hidayetten başkalarını da mahrum etmeye çalışanlar için kılıçtan başka ne düşünülebilirdi? Yeri ve göğü titreten bu zulüm ve cinayetlerin böylece sürüp gitmesine adalet-i İlâhîye elbette müsaade etmeyecekti ve etmedi. *İşte o zamana kadar Peygamberimiz ve ashabına sabır ve tevekkülü emreden Hakim-i Zülcelâl, Hicret'in birinci senesinde kıtale izin verdi:*

“Kendilerine savaş açılan müminlere, uğradıkları o zulümden dolayı harbe izin verildi. Şüphesiz ki Allah onlara yardım etmeye mutlak surette kadirdir. Onlar (o müminler ki) haksız yere ve ancak ‘Rabbimiz Allah’tır diyorlar diye yurtlarından çıkarılmışlardır...” (Hac, 22/39-40).

Peygamberimiz (ASM) izn-i İlâhî ile harbe teşebbüs etti.

Malûmdur ki, suretleri, şekilleri aynı olan hadiselerin mahiyetleri değişik olabilir. **Harp zalimin zulüm vasıtası, mazlumun ise kurtuluş çaresidir.** Harp başkasının hidayetine mani olmak için ise vahşettir, hıyanettir. Dinini, vatanını muhafaza için ise cihaddır, fazilettir, ibadettir.

Peygamberimiz (ASM) Savaşta da İnsanlığa Örnekti

Peygamberimiz (ASM) her şeyde olduğu gibi savaşlarda da insanlığa örnek olmuş ve cihadın hangi maksatlarla ve ne şekilde yapılması gerektiğini talim buyurmuşlardır.

Tarihte ilk defa kemaliyle bir savaş hukuku ortaya koyan ve bir cihad ahlâkı tesis eden Peygamber Efendimiz'dir (ASM). Zira O, emirlerini Allah'tan almıştır. Evet, O, harp içinde bile düşmanlarına karşı fazilet ve adaletten ayrılmamıştır. O, savaş ile fazileti birlikte yürüten tek ve yekta bir rehberdir. Demek ki, Peygamberin (ASM)

savaşları, bir iman ve fazilet savaşıdır. Daha sonra gelen sahabe ve İslâm kumandanları da yaptıkları savaşlarda daima Peygamberimiz'i rehber ittihaz etmişler, hak ve hukukun, adalet ve faziletin sınırlarını asla tecavüz etmemişler; yaşlılara, kadınlara, çocuklara, kendisini ibadet ve taate vermiş ruhbanlara ve mabetlere ilişmemişler, ağaçları ve servetleri heder etmemişlerdir.

Uhud savaşında düşmanlar, Peygamber Efendimiz'in (ASM) amcası Hz. Hamza'nın (RA) vücudunu param parça etmişlerdi. Şehit etmeleri yetmiyormuş gibi bir de cesedini parçalamaları, Peygamberimizi (ASM) yürekten yaralamıştı. Fakat daha sonraki savaşlarda fırsat düştüğü hâlde, Hz. Hamza'nın (RA) intikamını almayı bir an için bile aklından geçirmemiştir.

Peygamberimiz (ASM) Muaz ibni Cebel ve Hz. Ali'ye (RA) harbe giderken verdiği emri celili şöyleydi:

“Onlar İslama girme veya cizye verme yollarından her ikisini de reddederse, arkadaşlarınızdan birisi şehit düştüğü taktirde, bu cesedi onlara göstererek şöyle deyin: 'Bundan daha iyi bir çare yok mudur?' Şayet Allah sizin gösterdiğiniz bu örnekle bir kimseyi doğru yola erdirirse, bu bütün dünyaya hakim olmaktan daha değerlidir.”[4](#)

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (ASM) savaşları gerçekten “Peygamber Savaşları”ydı. Bu savaşlarda fazilet, adalet ve insan haklarına saygı, muharebe meydanlarında bile ölümler hep kol kola yürümüş ve âdeta birbirleriyle kaynaşmışlardır. Silâhların konuştuğu, ölüm saatlerinin yaşandığı amansız çarpışmalarda bile ne adalete leke sürülmüş, ne fazilet bir kenara itilmiş ve ne de insana insan olduğu için duyulması gereken saygı ayaklar altına alınmıştır.

Peygamberimiz (ASM) her savaştan önce kesin olarak yapmayı âdet edindiği şu dua dikkate şayandır:

“Yüce Allahım! Bizler gibi onlar da senin kullarıdır. Bizim başlarımız kadar onların başları da senin elinde. Ey Rabbim! Onları bozguna uğrat. Onlara karşı zafer kazanabilmemiz için bize yardım et!”[5](#)

Bu duada peygamberlik nuru ve ruhu mevcuttur. Çünkü Hz. Muhammed (ASM) düşmanlarından lanetlenmiş yaratıklar olarak değil aksine “Yüce Allah'ın kulları” olarak bahsetmiştir.

Peygamber Efendimiz (ASM) kendisine zulüm edenlere, meşakatlere maruz bırakanlara, hayatına kasedenlere, haysiyet ve şerefiyle oynayanlara karşı sabır, tahammül ve tevekkül gösterdiği gibi, daha sonra no düşmanları mağlup ederek zafere kavuştuğunda, onlara hiçbir insanın gösteremeyeceği en yüksek bir âlicenaplık, şefkat ve merhamet göstermiş, mütecaviz düşmanlarını her defasında affetmiştir.

Mekke'nin fethinde, kendisini işkenceye uğratanları, O'na türlü türlü zulüm edenleri, O'nu o sevgili, mukaddes vatanından zorla çıkaranları kısıvrak yakalamıştı. O anda kendileri için ölümlerden ölüm beğenen Mekke müşriklerine, o engin şefkatiyle şöyle hitap etti:

— Ey Kureyş oğulları! Benden ne bekliyorsunuz?”

Onlar da:

— Ya Muhammed! (ASM) Senden Hz. Yusuf'un kardeşlerine yapmış olduğu muameleyi bekliyoruz, dediklerinde, iki cihanın güneşi de onlara şöyle hitabetti:

— Haydi, ben de sizi affettim.”[6](#)

İşte Efendimiz'in (ASM) göstermiş olduğu bu lâhutî ahlâk onların akıllarını büsbütün hayrette bıraktı; taşlaşmış kalplerini yumuşattı; vicdanlarına tesir etti; gönüllerini cezb etti.

Resullulah'ın (ASM) Medine'ye hicretinden sonra Uhud muharebesinde kâfirler Peygamber Efendimizin (ASM) mübarek yanağını yaralamış, iki dişini şehit etmişlerdi. Bu hâlde iken bile onlara beddua etmemiş:

“Allah'ım! Kavmime hidayet et! Çünkü onlar bilmedikleri için böyle yapıyorlar.”

diye Cenâb-ı Hakk'a niyazda bulunmuştu. Sahabelerden birisinin:

“Ya Resulallah, bunlara beddua etsen olmaz mı?” demesi üzerine:

“Ben lânetçi olarak gönderilmedim, ben ancak davet edici ve âlemlere rahmet olarak gönderildim.”[7](#) demiştir.

Hülâsa, âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber Efendimiz'in (ASM) esas cihadı insanları imana, irfana, ibadete ve âli meziyetlere davette merkezleşmiştir.

Resulullah Efendimiz'in (ASM) kılıçla cihadı onu manevî cihaddan alıkoymak isteyen müşriklere ve İslâm düşmanlarıyla gizli andlaşmalar yapan Yahudîler'e karşı olmuştur.

Evet, onun asıl vazifesi tebliğ ve irşaddır. Bu ise ancak huzur, sükûn ve asayişle olur. Bu sebeple Peygamberimiz (ASM) Cenâb-ı Hakk'ın ilham ve irşadiyle daima sulha taraftar olmuştur.

İslâm'ın daima sulhu emrettiğinin en büyük bir misali Cenâb-ı Hakk'ın Kur'an-ı Kerim'de *Hudeybiye Musalahasını* **"Feth-i Mübin"** diye tavsif ve tebcil etmesidir.

"Ey Muhammed, biz sana apaçık bir fetih ihsan ettik. Allah, bu fethi sana, geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlamak, üzerine olan nimetini tamamlamak, seni dosdoğru bir yola iletmek ve sana şanlı bir zaferle yardım etmek için ihsan etti." (*Fetih, 48/1-2*).

Müfessirler ayetteki fetihten maksadın bu anlaşmadan sonra Kureyş'in cemaatler hâlinde İslâm'a girmesi olduğunu ifade ederler. Gerçekten bu anlaşma ile Mekke'nin fethine kadar olan iki seneye yakın zaman içerisinde İslâm'a dâhil olanların sayısı, daha önceki on altı senede Müslüman olanların sayısından daha fazla olmuştur.

Şayan-ı dikkattir ki, sahabe-i kiram efendilerimiz bundan önceki muharebelerde muzaffer oldukları hâlde Kur'an onları bu derece taltif etmemişti. Demek ki İslâmiyet'in hakikî muzafferiyeti sulh ile tahakkuk etmektedir.

Sulhu tavsiye eden başka bir ayet-i kerime:

"Düşman sulha meylerse siz de ona meylediniz." (*Enfal, 8/61*)

Evet, bu musalahadan evvel uzun süren savaşlar sonunda Kureyş müşrikleri ile müminler arasında geniş uçurumlar meydana gelmişti. Teşrik-i mesaileri mümkün olmuyordu. Müşrikler müminlere olan düşmanlıklarından dolayı onların güzel seciyelerinden istifade edemiyorlardı. Zahiren mağlubiyet gibi görünen bu musalaha ile müşriklerle müminler arasındaki münasebetlerde yeni bir safha başladı. Bu musalaha neticesinde Kureyş, Medine'de bir İslâm devletinin mevcudiyetini kabul etmiş oluyordu. Bu aslında Müslümanlar için ayrı bir zaferdi. Bu anlaşmayla sağlanan hürriyet havası içerisinde Arap kabileleri Müslümanları daha yakından

tanıma imkânı bulmuş oldular.

Resul-i Ekrem'in (ASM) ulvî yaratılışı, asalet ve nezafeti ve sevimli şahsiyeti onların vicdanlarında bütün şaşaaıyla tesirini gösterdi. Yüzündeki nur onları cezb ve celbetti. Resul-i Kibriya Efendimiz (ASM) bu dönemde müşrikleri kılıçla zelil etmek yerine faziletiyle mağlup etmiş ve onları iman ve irfanla şerefleştirmişti. Böylece İslâmiyet, Arap yarımadasının en ücra köşelerine kadar yayıldı.

Bediüzzaman Hazretleri bu anlaşmayı çok veciz bir üslupla şöyle değerlendirmektedir:

“Sulh-u Hudeybiye, çendan zahirî İslâm aleyhinde görülmüş ve Kureyşîler bir derece galip görünmüş olduğu halde, manen Sulh-u Hudeybiye, manevî büyük bir fetih hükmünde olacak ve sair fütuhâtın da anahtarı olacak diye ihbar ediyor. Filhakika, Sulh-u Hudeybiye ile çendan maddî kılınc, kılıfına muvakkaten konuldu. Fakat Kur'an-ı Hakimin bârika-âsâ elmas kılıncı çıktı, kalbleri, akılları fethetti. Musâlâha münasebetiyle birbiriyle ihtilât ettiler. Mehâsin-i İslâmiyet, envâr-ı Kur'aniye, inad ve taassubat-ı kavmiye perdelerini yırtarak, hükmünü icra ettiler. Meselâ: Bir dâhiye-i harp olan Halid Bin Velid ve bir dâhiye-i siyaset olan Amr İbnü'l-Âs gibi, mağlubiyeti kabul etmiyen zatlar, Sulh-u Hudeybiye ile cilvesini gösteren seyf-i Kur'anî onları mağlup edip, Medine-i Münevvereye kemal-i inkiyad ile İslâmiyete gerdendâde-i teslim olduktan sonra Hazret-i Halid, bir **'Seyfullah' şekline girdi ve fütuhât-ı İslâmiyenin bir kılıncı oldu.”**(Bediüzzaman Said Nursi, Lem'alar)

Dipnotlar:

- [1](#) Celaleddini Suyuti, a, g, e., Cilt 2, Hadis No:1010.
- [2](#) Mevlana Muhammed Ali, Peygamberimiz, Sh.258.
- [3](#) Mevlane Şibli, Asr-ı Saadet, Cilt 1, Sh.256.
- [4](#) Mevlane Şibli, Asr-ı Saadet, Cilt 1, Sh.256.
- [5](#) Mevlane Şibli , a, g, e., Cilt 1, Sh.339.
- [6](#) Mevlane Şibli , a, g, e., Cilt 1, Sh.473.
- [7](#) Mevlane Şibli , a, g, e., Cilt 2, Sh.968.